

Grad ønskeligt, at denne Bevilling til Assistance ikke bliver negtet. — Medens jeg altsaa her varmt skal anbefale Thinget at følge Udvalgets Flertal, maa jeg tillige varmt anbefale Thinget, hvis det er til nogen Nytte, at undlade at følge Flertallet i det, som er Hovedpunktet paa Finansloven med Hensyn til Universitetet, nemlig Spørgsmaalet om Tilskud til Universitetet, som Flertallet foreslaar nedfat til det, som det i de sidste Aar har været, nemlig til 50,000 Kr. Jeg skal naturligvis ikke komme ind paa en udførlig Debat om dette Spørgsmaal, om hvilket den ærede Ordfører rigtig bemærkede, at det i det Væsentlige med Hensyn til sit Indhold er uddebatteret. Jeg skal derfor blive staaende ved nogle ganske enkelte Kjendsgjerninger til at belyse det Synspunkt, fra hvilket jeg havde troet, at man fra Udvalgsflertallets Side, idetmindste fra nogle af dets Medlemmer, vilde have kunnet slutte sig til Forslaget, saaledes som det forelaa fra Ministeriet, ialtsald med den forklarende Indskrænkning, som er givet af Mindretallet. Det er altsaa paa den ene Side den Kjendsgjerning, jeg skal minde om, at Universitetet har bestaaet som et Institut med særlige Fonds, og har bestaaet saaledes i halvsjeder Hundrede Aar, og at det da i denne Tid er blevet betragtet som en Stiftelse. Det er ganske rigtigt, at det er fuldt oplyst, hvad der tidligere her kan have været Tvivl om, — og jeg deler fuldstændig den Mening, som i saa Henseende af en afspødt Kollega af mig blev udviklet i den Betænkning, der ligger til Grund for Forslaget om Tilveiebringelse af Ligeøegt paa Universitetets Budget, — at Universitetet ikke er nogen Stiftelse i egentlig Forstand, men vist er det, at det er blevet behandlet som en Stiftelse, og som om det altsaa var en Stiftelse i al den Tid, det har bestaaet, det vil sige fra Fornjelsens Tid, 1537. At det i denne Tid har været behandlet som en Stiftelse, viser sig særlig at faae praktisk Betydning derved, at dets Midler have været anvendte som Stiftelsesmidler, hvilket har sin ganske særlige Betydning i den Retning, den høitagiede Minister igaar paapegede, nemlig at Midlerne have været udlaanede som andre Stiftelsesmidler i faste Giendomme, medens Situationen, hvis Flertallets Forslag iaar bliver til Lov, vil være den, at der nu maa finde Opsygelse Sted af de Kapitaler, som have været udlaanede i Prioriteter. Det er altsaa en Kjendsgjerning, at saaledes har Universitetet bestaaet, som om det var en Stiftelse, forrettet altsaa som et Institut med særlige Fonds, hvis Fonds naturligvis tilhøre Statskassen. Ligeoverfor denne bestaaende Tilstand er der i den seneste Aarrække, nemlig i Løbet af 7 Aar, indtraadt den Tilstand, at Universitetet har haft en Underbalance, som har maattet dækkes af Universitetets Kapitalformue, i Modsætning til de tidligere Tider, da Universitetet i en vis Periode var istand til at forsøge sin Kapital, og i en

anden Periode altid havde fast Balance ved Tilskud fra forskjellige Steder. Nu er der under tidligere Forhandlinger om denne Sag, omtalt, at det maatte man ogsaa tage i Betragtning, men noget Bestaaende er det dog altsaa ikke ganske rigtigt at kalde det, og ligesaa lidt mener jeg, at det kan siges med Rette, hvad det ærede Medlem for Holbæk Amts 3die Valgkreds (Tauber) sagde idag, at det Tilskud, 50,000 Kr., der engang har været givet, og hvis Ringhed har medført Understud for Universitetet, egentlig beror paa en Overenskomst mellem alle Lovgivningsmagtens Faktorer. Ja, det kan siges med formel Sandhed, men lige saa vist er det, at det er ikke en Overenskomst, som alle Faktorerne ere gaaede viligt ind paa; tværtimod, det er først gennem langvarige Stridigheder saa at sige hver Gang, at man tilsidst af Fredsommelighedshensyn, fordi det ikke kunde nytte andet, eller fordi vigtigere Hensyn tiltraadte ikke at lade det komme til Konflikt paa dette Punkt, kort sagt af mange Grunde, men altid fra flere af Lovgivningsfaktorernes Side uden god Villie, er gaaet ind paa saaledes at afslutte med et Understud, der toges af Universitetets Kapitalformue (Tauber: Alle Lovgivningsmagtens Faktorer ere gaaede ind derpaa!) Ja, formelt, men ikke med god Villie. Altsaa, det virkelige Faktum er, at man fra Aar til Aar har ført en Strid om det Punkt, og det forekommer mig derfor, at det allerede er klart efter den Historie, at dette Understud bærer Midlertidighedens Præg. Hvert Aar har man ladet sig nøje dermed, men altid med Forventning om, at Sagen ikke dermed var færdig, men at Spørgsmaalet igjen vilde blive optaget. Men dernæst ligger det ganske i denne Tilstands Natur, i den Maade, hvorpaa denne Underbalance er fremkommet, at det slet ikke egner sig til at betragtes som endelig Løsning af Spørgsmaalet, thi der er slet ikke noget Princip deri. Jeg kan meget godt forstaa det Standpunkt — jeg selv deler det ikke — at man siger: vi ønske ikke, at Universitetet skal bestaa som Institut med særlige Fonds; men den Tilstand, der er fulgt efter de senere Finanslove, er hverken det One eller det Andet, det er lidt af det One og lidt af det Andet. Man skyder Noget til — hvad man jo ikke behøver eller burde, naar man vil have Universitetet nedlagt som Institut med særlige Fonds — og afslutter med Underbalance. Det bærer i sig Præget af et Expedient for midlertidigt at komme ud over Vanfærligheder, man ikke kan løse endnu, og jeg mener, at man er fuldt berettiget til ikke at betragte det som Led i den bestaaende Tilstand i Universitetets økonomiske Forhold. Under disse Forhold, hvor der altsaa ikke erhøldtes en endelig virkelig Løsning af Spørgsmaalet om, hvorledes Universitetets økonomiske Stilling skulde være, paa en Tid, da stigende Fornødenheder medførte, at der ikke kunde afsluttes uden Underbalance, paa